تجارت خام!

ارزش هر تن کالای صادراتی ایران ۳۶۷ دلار و هر تن کالای وارداتی حدود ۱۸۰۰ دلار است

امین محمودی
گروه اقتصاد

چندی پیش محمدرضوانی‌فر، معاون وزیر اقتصاد و رئیس کل گمرک ایران با بیان این‌که تجارت خارجی کشورمان به حدود ۱۰۰ میلیارد دلار تا پایان مهر سال جاری رسیده است، گفت: متوسط ارزش هر تن کالای صادراتی کشورمان در هفت ماهه امسال با ۳ درصد افزایش به رقم ۳۶۷ دلار رسیده است.

وی گفت: متوسط ارزش گمرکی هر تن کالای وارداتی ۱۸۱۹ دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۶ درصد افزایش نشان می‌دهد. این گفته رئیس کل گمرک حکایت از آن دارد که هر تن کالای صادراتی ۱۴۵۲ دلار کمتر از کالاهای وارداتی به مقاصد مختلف صادر می‌شود و همین امر طبیعتا زمینه کاهش ارزآوری و منفی شدن تراز تجاری کشورمان به‌صورت کلی دارد، از این رو لازم است برای این امر علاجی صورت گیرد.

یکی از مهم‌ترین دلایل این امر بلاشک خام‌فروشی بسیاری از محصولات معدنی، کشاورزی و پتروشیمی است که سبب می‌شود کشورمان آورده چندانی از این محصولات نداشته باشد.

کاهش ارزش جهانی برخی محصولات صادراتی کشورمان نیز عامل دیگر این امر است به‌طوری‌که در این خصوص باید گفت، کاهش ۴۰ درصدی قیمت‌های جهانی به‌ویژه در حوزه محصولات پتروشیمی در برخی ماه‌های سال که بخش عمده‌ای از صادرات غیرنفتی ما را تشکیل می‌دهد به این مسأله دامن زده است.

از طرف دیگر بد نیست بدانیم زیرمجموعه‌های نفت و پتروشیمی در زنجیره ارزش افزوده جهانی جزو مواد اولیه صنایع هستند و با وزن سبک خود ارزش افزوده زیادی نصیب کشورمان نمی‌کنند که این امر خود را در تراز تجاری و کاهش ارزش محصولات صادراتی نشان می‌دهد.

ایران به‌واسطه تحریم‌ها، مواد اولیه‌ای همچون اوره، متان، آمونیاک یا حتی متانول را با قیمت به‌شدت پایینی به مشتریان این کالاها صادر می‌کند و در مقابل شاهد آن هستیم که عمدتا کالاهای نهایی به کشورمان وارد می‌شوند.

از این نکته نیز نباید غافل شد که در زنجیره ارزش تولیدی کشورمان هیچ‌وقت صنایع پایین‌دست یا صنایع تبدیلی و تکمیلی و شرکت‌های تولید فرآورده‌های مختلف یک کالا وجود ندارد که البته دولت‌ها نیز در این زمینه سرمایه‌گذاری کافی طی سال‌های گذشته نداشته است.

کمبود رایزن بازرگانی

یکی دیگر از دلایل این امر این است که تعداد تجار و رایزن بازرگانی ایران در بسیاری از مقاصد صادراتی به‌شدت پایین است و این امر فاجعه‌بار سبب شده که ایران توجه شایانی به بازارهای هدف و کالاهای مورد نیاز دیگر کشورها نداشته باشد یا در واقع بتوان گفت تجار ایران شناختی از نیاز مصرف‌کنندگان در کشورهای دیگر خصوصا کشورهای همسایه نداشته باشند و رفتار مصرفی آنها از چشم تجار ایرانی مغفول مانده است.

بد نیست بدانیم عدم تنوع مقاصد صادراتی و وارداتی کشورمان سبب شده که ریسک بازرگانی تجار ایرانی بالا برود و آنها به‌دلیل تمرکزگرایی روی محور شرق و کشورهای همسایه، قدرت چانه‌زنی بسیار کمی با تجار این کشورها داشته باشند.

هوشمندسازی و توسعه فناوری

در همین رابطه مرداد ماه سال قبل پژوهش مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی در گزارشی تحت عنوان «هوشمندسازی و توسعه فناوری، حلقه مفقوده بخش صنعت کشور» اطلاعاتی از سهم محصولات با فناوری متوسط و بالا در کالاهای تولیدی و سبد صادرات ایران ارائه کرد که نشان می‌داد سهم صادرات صنایع منبع‌محور ۶۶ درصد، سهم صنایع با فناوری بالا کمتر از یک درصد و سهم صنایع با فناوری متوسط ۲۶ درصد از کل صادرات صنعتی را تشکیل می‌دهند. همچنین صنایع منبع‌محور، معادل ۳۰ درصد از کل صادرات کشور را دارند و این در حالی است که سهم صنایع با فناوری بالا از کل صادرات کشور نزدیک به صفر است. آن‌طور که در این پژوهش بررسی شده، یکی از عواملی که منجر به توسعه پایین‌تر صنایع با فناوری بالا در مقایسه با صنایع منبع‌محور در کشور شده، سهم کمتر از یک درصدی هزینه‌های تحقیق و توسعه از تولید ناخالص داخلی است. این در حالی است که در عمده کشورهای توسعه‌یافته نظیر ژاپن، آمریکا، آلمان و چین سهم هزینه‌های تحقیق و توسعه از GDP در بازه ۲ تا ۵ درصدی است.

صادرات محصولات خام و نیمه‌خام

لطیفی می‌گوید: موضوع دیگر در ناترازی تجارت خارجی فعلی کشور، نوع کالاهای صادراتی که عمدتا محصولات معدنی، مشتقات نفتی و پتروشیمی است که به‌صورت، خام یا نیمه‌خام صادر می‌شود. به‌طور مثال در سال گذشته بیش از ۵۰ درصد وزن صادراتی کشور(بیش از ۶۰ میلیون تن) مواد معدنی و زنجیره‌های مرتبط بود که با وجود رشد مناسب ۱۳/۷ میلیارد دلار ارزآوری داشته و متوسط کالای صادراتی آن حدود ۲۰۷ دلار بود که همین امر می‌تواند متوسط ارزش کل کالای صادراتی را کاهش دهد. سخنگوی کمیسیون تجارت خانه صنعت و معدن ایران تصریح کرد: در محصولات پتروشیمی هم نزدیک به دو سال است که با کاهش قیمت جهانی همراه بوده، به‌طور مثال ارزش کود اوره صادراتی در برهه‌ای به بیش از هزار دلار در تن رسیده بود که این کالا در حال حاضر قیمتی بین ۳۰۰ تا ۳۵۰ دلار در تن دارد و با وجود ارزآوری بیش از ۴۵ درصدی محصولات پتروشیمی برای کشور، همچنین افزایش وزنی صادرات، این میزان تغییر قیمت کاهشی در ارزش کل صادرات کشور تاثیر می‌گذارد. وی ادامه داد: از طرفی واردات نیز متأثر از بحران‌های جهانی و حمل‌ونقل و بیمه و هزینه‌های مترتب با جابه‌جایی مالی با وجود هدفمند بودن واردات، از نهاده‌های تولید، ماشین‌آلات، نهاده‌های دامی، با اضافه شدن واردات طلا بابت تهاتر مالی، واردات خودرو و... شاهد افزایش ارزش کالاهای وارداتی به کشور و طبیعتا ناترازی بیشتر شدیم که اگر به جای طلا، ارز وارد می‌شد و خودرو همچنان ممنوع بود و هزینه‌های حمل جهانی افزایش نمی‌یافت، یا به ناترازی نمی‌رسیدیم یا میزان تراز منفی کمتر از این بود. راه برون‌رفت آن هم تولید کالاهای با ارزش افزوده بالاتر، صنایع های تک، جلوگیری از خام‌فروشی و دیپلماسی فعال حمل‌ونقلی و ارزی است.

مبنای محاسباتی کالاهای تجاری

روحا... لطیفی، سخنگوی کمیسیون تجارت خانه صنعت و معدن ایران در این‌باره به جام جم گفت: نرخ ارزش صادراتی کالا بر مبنای فوب و مرز کشور صادرکننده محاسبه می‌شود؛ به این معنا که نرخ پایه صادراتی بعضا پایین‌تر از ارزش واقعی کالاست و هزینه‌های ارائه اسناد صادراتی به آن افزوده می‌شود اما باید توجه داشت ارزش کالای وارداتی علاوه بر ارزش کالا در مبدا هزینه‌های حمل‌ونقل و بیمه را نیز شامل می‌شود؛ از این رو اگر کالایی با یک قیمت در دو کشور وجود داشته باشد و قرار به صادرات به کشور مقابل و واردات کالای مشابه به کشور باشد شاهد اختلاف شدید قیمت در سند واردات نسبت به صادرات خواهیم بود.

وی افزود: موضوع دیگری که در بخش صادرات باید به آن توجه داشت رفع تعهد ارزی صادرکننده است که غالبا تجار به‌دنبال تعهد کمتر اسنادی به کشور هستند، بنابراین ممکن است عدد واقعی با کمی ملاحظات اظهار شود(کم‌اظهاری)، اما همین سیاست ارزی باعث می‌شود واردکننده برای کالاهای وارداتی خود، به‌واسطه این‌که ارز آن باید در بانک مرکزی یا بانک عامل تخصیص و تامین شود، کمی بالاتر از صورتحساب عادی اعلام شود، تا ضمن واردات، ارز بیشتری را از طریق شرکت‌های واسط خارج کند. (بیش‌اظهاری)

بررسی‌ها نشان می‌دهد اکثر صادرکنندگان و واردکنندگان در کشور، ارزش کالای خود را صحیح اعلام می‌کنند که در این موضوع ماده ۱۴ و ۱۵ قانون امور گمرکی و حسابرسی پس از ترخیص می‌تواند بر آن صحه بگذارد، اما نحوه محاسبه واردات و صادرات در دنیا که به‌دلیل نقطه محاسبه قرارگرفتن کالاست خود باعث ناترازی در تجارت است و تغییر قیمت جهانی حمل‌ونقل، تحریم بنادر و کشتیرانی و بحران‌های بین‌المللی می‌تواند کالای وارداتی را گران‌تر به مقصد برساند و در صورت لحاظ کردن قیمت ثابت کالا در مبدا در هر دو مورد، متغیر حمل و بیمه و... نقش زیادی در محاسبات ارزش کالا و ناترازی ایفا می‌کند.

آگهی مزایده عمومی
شماره ۲۱۷-۱۴۰۳/۸ ت (نوبت اول)
شرکت تهیه و تولید مواد معدنی (سهامی خاص)
شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران در نظردارد مزایده عمومی" فروش ۱۰۰ هزار تن باطله‌های دانه‌بندی شده(حاصل از فرآوری ماده معدنی) معدن سنگ آهن اسکارن صاحب سقز" را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به شماره ثبت ستاد ۴۵۰۰۰۰۰۰۱۰۰۳۰۰۱۰۲۸ و با جزئیات مندرج در اسناد مزایده و با تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار به مبلغ ۲،۲۷۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال (دو میلیارد و دویست و هفتاد میلیون ریال)، برگزار نماید.
تاریخ انتشار مزایده در سامانه ساعت ۱۰ صبح مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۳ و مهلت زمانی دریافت اسناد مزایده از سایت تا ساعت ۱۷ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۳۰ و مهلت زمان ارائه پیشنهادات حداکثر تا ساعت ۱۷ روز شنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۱۰ می‌باشد.
علاقه‌مندان شرکت در مزایده می‌بایست جهت دریافت اسناد و همچنین جهت ثبت‌نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی با شماره ۱۴۵۶ تماس حاصل نمایند و یا به آدرس اینترنتی www.setadiran.ir مراجعه نمایند.
ضمنا جلسه بازگشایی پاکات صبح روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۱۱ برگزار می‌گردد.

آگهی مناقصه عمومی
صنایع خودروسازی شهید شاهمرادی اصفهان
شماره ۶۱-۱۴۰۳/۱۰۰
این صنایع در نظر دارد اقلام ذیل را به نازلترین قیمت از تامین کنندگان واجد شرایط خریداری نماید.
لذا کلیه شرکت‌هایی که در این زمینه دارای تجربه تخصص و توانایی لازم می‌باشند، می‌توانند از تاریخ انتشار آگهی ظرف مدت ۱۰ روز ضمن هماهنگی با شماره تلفن ۰۳۱-۵۲۳۲۲۷۴۳ ۰۳۱-۵۲۳۲۲۱۸۰ (داخلی ۱۰۷۴) و تلفکس ۰۳۱-۵۲۳۲۲۹۹۲ جهت دریافت فرم پیشنهاد قیمت و شرکت در مناقصه ارتباط حاصل نمایند.
۱ خرید انواع چسب خودرویی (شیشه و فلز)
۲ خرید پایه کله‌قندی دبه باد اتوبوس
• هزینه درج آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.
روابط عمومی صنایع شهید شاهمرادی زرین خودرو

فراخوان ارزیابی کیفی مناقصه‌گران مناقصه شماره ۴۰۳/۳۱
پروژه مهندسی، خرید تجهیزات، جایگزینی، نصب و راه اندازی سیستم کنترل (DCS& ESD) بویلرها
نوبت دوم
شرکت مبین انرژی خلیج فارس واقع در منطقه پارس جنوبی (عسلویه)
در نظر دارد عملیات مهندسی، خرید تجهیزات، جایگزینی، نصب و راه‌اندازی سیستم کنترل (DCS& ESD) بویلرها شرکت مبین انرژی خلیج فارس، را از طریق برگزاری مناقصه عمومی دو مرحله‌ای واگذار نماید.
➤ لذا شرکت‌هایی که دارای سوابق مرتبط و توان فنی و اجرایی لازم در این زمینه می‌باشند، در صورت تمایل می‌توانند، مشخصات و سوابق خود را به این شرکت ارسال نمایند.
شرکت‌های متقاضی که دارای سوابق مرتبط در این زمینه می‌باشند، می‌توانند از طریق سامانه جامع معاملات به آدرس Contract.mobinec.ir که لینک آن در سایت شرکت مبین انرژی خلیج فارس www.mobinec.ir قابل دسترسی است نسبت به دریافت اسناد ارزیابی کیفی مناقصه اقدام نمایند.
➤ بدیهی است ارائه اسناد مذکور هیچ گونه حقی را برای متقاضیان به وجود نخواهد آورد و اسناد و مدارک دریافتی غیر قابل استرداد می‌باشد.
مهلت و محل تحویل اسناد تکمیل شده حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۳/۰۹/۰۳
استان بوشهر، منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس جنوبی (عسلویه)، شرکت مبین انرژی خلیج فارس، کمیسیون معاملات
➤ تلفن و ایمیل دبیر خانه کمیسیون معاملات: ۵۱۴۶-۳۷۲۹۵۱۴۴-۰۷۷ و tender@mobinec.ir
روابط عمومی شرکت مبین انرژی خلیج فارس

آگهی مزایده
دستگاه مزایده‌گزار: دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکز
موضوع مزایده: اجاره سانسی سالن‌های ورزشی
مهلت مراجعه برای اطلاع از شرایط مزایده و دریافت اسناد:
از تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۱۵ الی ۱۴۰۳/۰۸/۲۸
بابت دریافت اسناد حضوری به مدت ۱۰ روز کاری و ارائه پاکات به آدرس زیر مراجعه فرمائید:
تهران، بزرگراه ارتش، خیابان شهید سوهانی (سوهانک)، دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز، ساختمان ولایت ۷، طبقه ششم، اداره کمیسیون معاملات
➤ جهت کسب اطلاعات بیشتر با کارشناس فنی با شماره ۰۹۱۲۲۸۰۹۲۷۵ تماس حاصل فرمائید.
➤ بازدید از خودروها و دریافت فرم بازدید الزامی می‌باشد.
➤ مهلت ارائه پاکات: تا پایان وقت اداری روز دوشنبه ۱۴۰۳/۰۸/۲۸
مدارک مورد نیاز در زمان تحویل پاکات: فیش واریزی بابت خرید اسناد به مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال به حساب شماره ۰۱۱۰۰۱۱۴۷۲۰۰۶ بانک ملی شعبه اقدسیه شناسه واریز ۹۰۰۰۴۵ (غیر قابل استرداد)
محل تحویل پاکات مزایده: تهران، بزرگراه ارتش، خیابان شهید سوهانی (سوهانک)، دانشگاه آزاد اسلامی تهران مرکز، ساختمان ولایت طبقه هشتم، اداره حراست
(پاکت‌ها به صورت لاک و مهر تحویل گردد.)
➤ پرداخت هزینه آگهی به عهده برنده مزایده می‌باشد.
➤ دانشگاه در رد یا قبول یک یا همه پیشنهادها مختار است.

آگهی تجدید مناقصه عمومی (دو مرحله‌ای)
خرید کابل های 6kv, 20kv
نوبت دوم
شماره ۴۰۲/۲۹
شرکت مبین انرژی خلیج فارس واقع در منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس در نظر دارد خرید کابل‌های 6kv, 20kv (تقاضای 0190022 و 0110183) مطابق شرح و اسناد پیوست، را از طریق مناقصه عمومی دو مرحله‌ای به شرکت‌های واجد صلاحیت واگذار نماید.
➤ شرکت‌های متقاضی که دارای سوابق مرتبط در این زمینه می‌باشند، می‌توانند از طریق سامانه جامع معاملات به آدرس Contract.mobinec.ir که لینک آن در سایت شرکت مبین انرژی خلیج فارس www.mobinec.ir قابل دسترسی است نسبت به دریافت اسناد مناقصه اقدام نمایند.
➤ مهلت و محل تحویل اسناد تکمیل شده حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۳/۰۸/۲۹ و استان بوشهر، عسلویه، منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس شرکت مبین انرژی خلیج فارس، دبیرخانه کمیسیون معاملات می‌باشد.
➤ شرکت‌ها می‌توانند به‌صورت کتبی یک نفر نماینده جهت شرکت در جلسه گشایش پاکت‌های پیشنهادی که متعاقبا اطلاع‌رسانی خواهد شد معرفی نمایند.
➤ مبلغ تضمین شرکت در مناقصه مبلغ سه میلیارد و چهارصد و پنجاه میلیون (۳/۴۵۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال و به صورت ضمانت‌نامه بانکی یا واریز نقدی به حساب جاری الکترونیک (جام) شماره ۱۸۵۳۶۴۸۹۲ نزد بانک ملت شعبه مبین عسلویه به‌نام شرکت مبین انرژی خلیج فارس خواهد بود.
➤ بدیهی است ارائه اسناد مذکور هیچ گونه حقی را برای متقاضیان به‌وجود نخواهد آورد و اسناد و مدارک دریافتی غیرقابل استرداد می‌باشد.
➤ تلفن و ایمیل دبیرخانه کمیسیون معاملات: ۵۱۴۶-۳۷۲۹۵۱۴۴-۰۷۷ و tender@mobinec.ir
➤ تلفن واحد بازرگانی: ۳۷۲۹۵۲۵۰-۰۷۷ و ۳۷۲۹۵۲۵۱-۰۷۷
روابط عمومی شرکت مبین انرژی خلیج فارس

آگهی مناقصه عمومی
دو مرحله‌ای نوبت اول
FARADAST ENERGY FALAT CO. شرکت فرادست انرژی فلات
شماره مناقصه:
FEF/TENDER-MKF-M403-P1039
۱-نام و نشانی دستگاه مناقصه گزار: شرکت فرادست انرژی فلات به نشانی: تهران، میدان صنعت، بلوار پاک‌نژاد، بلوار دادمان خیابان شفق، کوچه آفتاب، پلاک ۲، ساختمان توحید، طبقه ۱
۲-موضوع مناقصه: خرید کابل‌های الکتریکال واحد یوتیلیتی
EQM044-Utility Power & Control Cable
پروژه احداث پالایشگاه مهر خلیج فارس
۳-زمان، مهلت و نشانی دریافت اسناد:
۳-۱-متقاضیان می‌بایست جهت دریافت اسناد مناقصه با ایمیل TenderAffairs@fefalat.com مکاتبه نمایند. (در متن ایمیل حتما موضوع و پروژه ذکر گردد.)
۳-۲-هزینه خرید اسناد معادل ۸،۰۰۰،۰۰۰ ریال است که می‌بایست به شماره حساب ۳۶۰۰۰۵۲۴۰ نزد بانک تجارت شعبه هرمزان کد ۱۸۰۳۳۸۰ به‌نام شرکت فرادست انرژی فلات واریز و اصل رسید بانکی واریز وجه تحویل دستگاه مناقصه‌گزار گردد.
۴-محل تحویل اسناد شرکت‌کنندگان در مناقصه: شرکت‌کنندگان می‌توانند اسناد شرکت در مناقصه خود را در وقت مقرر به معاونت امور حقوقی و قراردادهای شرکت تحویل نمایند.
۵-محل پروژه: بندرعباس
۶-ارائه ضمانت‌نامه بانکی شرکت در مناقصه برای شرکت در مناقصه الزامی است.
۷-سایر اطلاعات و جزئیات مربوطه در اسناد مناقصه مندرج است.
۸-هزینه آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.

آگهی مناقصه عمومی - یک مرحله‌ای
نوبت دوم
مناقصه گزار: قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص) -هلدینگ تخصصی راه و شهرسازی- واحد اجرایی راه سازه
موضوع مناقصه: آماده‌سازی بخشی از اراضی سایت پروژه مسکن ملی شهرک پرنیان قم شامل عملیات اجرایی خاکریزی بستر با تراکم ۹۵ درصد و خاکریزی سایکلوید با تراکم ۱۰۰ درصد
مهلت دریافت اسناد مناقصه: از تاریخ چاپ آگهی الی پایان وقت اداری روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۲۰
مهلت تسلیم پیشنهاد: از ابتدای وقت اداری روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۲۱ الی پایان وقت اداری روز پنجشنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۹/۰۱
مدت قرارداد: ۶ (شش) ماه شمسی
تضمین شرکت در مناقصه: مبلغ تضمین شرکت در مناقصه به عدد ۶،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال (به حروف: شش میلیارد ریال) است که بایستی به یکی از صورت‌های ذیل در وجه قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص) هلدینگ تخصصی راه و شهرسازی، واحد اجرایی راه‌سازه تسلیم گردد.
۱- ضمانت‌نامه بانکی با مدت اعتبار حداقل ۳ ماه و قابل تمدید برای ۳ ماه دیگر، صادره از سوی بانک‌ها
۲- ضمانت‌نامه بانکی با مدت اعتبار حداقل ۳ ماه و قابل تمدید برای ۳ ماه دیگر، صادره از سوی مؤسسات اعتباری غیر بانکی دارای مجوز بانک مرکزی
۳- فیش واریز نقدی به شماره شبا IR250150000000185478077006 - شناسه واریز ۱۴۰۰۳۲۳۵۴۹۰ بانک: سپه - صاحب حساب: واحد اجرایی راه سازه
محل دریافت اسناد مناقصه، تحویل پیشنهادات و بازگشایی پاکات:
استان قم، شهرستان قم، میدان آزادگان، بلوار شهید عابدی، بالاتر از دیوان عالی کشور، پلاک ۱۰۲
واحد اجرایی راه سازه، معاونت فنی و مهندسی، واحد امور قراردادها ۰۹۱۳۰۲۹۱۲۲۴ مهندس بی حیله)
• مناقصه‌گزار در رد یا قبول پیشنهادات مختار است.